НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Вх.№ 51-554-04-281
Дата 25 / 07 2025 г.

ЧРЕЗ
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
КОМИСИЯТА ПО
ЕНЕРГЕТИКА

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ПРЕДСЕДАТЕЛ,

На основание чл. 79, ал. 1 от ПОДНС внасяме аргументирано предложение за изменения и допълнения на законопроект № 51-554-01-116/12.06.2025 г. за изменение и допълнение на Закона за енергетиката, внесен от Павела Митова и Делян Добрев, приет на първо гласуване на 23 юли, 2025г., както следва:

1. Да се създаде нов § 3:
§ 3. В чл. 29 се правят следните изменения и допълнения:

1. създава се нова ал. 5:

„(5) Дължимата такса по ал. 4 се заплаща до 31 март на следващата година.

2. Досегашната ал. 5 става ал. 6.

2. Да се създаде нов §5:
§ 5. В чл. 55, ал. 1 се създава т. 5:

„5. при неизпълнение на задължението по чл. 29, ал. 5.“

3. Параграф 7 да се измени така:
§ 7. В чл. 73 се създава ал. 4:
„(4) В случай че продължителността на временното прекъсване или ограничението по ал. 1, т. 1 – 7 надхвърля общо 48 часа за период от 72 часа, операторите на електропреносната, съответно електроразпределителните мрежи заплащат на засегнатите крайни клиенти неустойка за времето над 48 часа в размер, определен в общите условия по чл. 104а. В случаите на въведен ограничителен режим неустойка не се дължи.“.

4. Параграф 8 да се измени така:
§ 8. В чл. 89 се правят следните изменения и допълнения:

1. Досегашният текст става ал. 1.

2. Създават се ал. 2 и 3:

„(2) Операторът на електроразпределителна мрежа предвижда в годишния си инвестиционен план дейности за реконструкция и/или модернизация на конкретни съоръжения, въз основа на направени предложения от кметове на общини по чл. 6, ал. 4.

(3) Информация за съоръженията по ал. 2 се публикува на интернет страницата на оператора.“.

5. Параграф 9 да се измени така:

§ 9. В чл. 104а, ал. 2, т. 4 накрая се добавя „както и срок за уведомяване в случаи на настъпили вреди от действие или бездействие на оператора, от преустановяване на неизпълнението от страна на оператора, който срок не може да бъде по-кратък от 15 дни от узнаването за настъпилите вреди“.

6. Създава се §..:

§… В § 26 от преходните и заключителни разпоредби, ал. 3 се отменя.

7. Създава се §..:

§ … В Закона за енергията от възобновяеми източници (обн., ДВ, бр. 35 от 2011 г.; изм., бр. 29 и 54 от 2012 г., бр. 15, 59, 68 и 109 от 2013 г., бр. 33 от 2014 г.; Решение № 13 на Конституционния съд от 2014 г. – бр. 65 от 2014 г.; изм., бр. 14, 17, 35, 56 и 100 от 2015 г., бр. 58 от 2017 г., бр. 38 и 91 от 2018 г., бр. 41 от 2019 г., бр. 65 от 2020 г., бр. 9 и 21 от 2021 г., бр. 42 и 102 от 2022 г., бр. 11, 54, 86 и 106 от 2023 г. и бр. 14 и 47 от 2025 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В глава пета наименованието на раздел II се изменя така: „Потребление на биогорива, биогаз за транспорта, течни горива от биомаса и газообразни и твърди горива от биомаса“.

2. В чл. 45, ал. 3 след думите „биогоривата и техните производни по ал. 1“ се поставя запетая и се добавя „биогазът за транспорта, течните горива от биомаса, газообразните и твърдите горива от биомаса и биогазът“.

8. Създава се § …:

§ …. В Закона за подземните богатства (обн., ДВ, бр. 23 от 1999 г.; изм., бр. 28 от 2000 г., бр. 108 от 2001 г., бр. 47 от 2002 г., бр. 86 от 2003 г., бр. 28 и 94 от 2005 г., бр. 30, 36 и 37 от 2006 г., бр. 55 от 2007 г., бр. 70 от 2008 г., бр. 19 и 82 от 2009 г., бр. 46, 61 и 100 от 2010 г., бр. 19 от 2011 г., бр. 14 и 45 от 2012 г., бр. 66 от 2013 г., бр. 98 от 2014 г., бр. 14 и 56 от 2015 г., бр. 96 от 2017 г., бр. 77 и 98 от 2018 г., бр. 79 от 2020 г., бр. 17 от 2021 г. и бр. 86 от 2023 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 20:

а) в ал. 5 се създава т. 3:

„3. от концесионери по предоставени концесии за добив на подземни богатства по чл. 2, ал. 1, т. 1 - 4 – само за подземните богатства по чл. 2, ал. 1, т. 8, открити в резултат на дейностите по добива на подземни богатства в границите на предоставената концесионна площ.“;

б) в ал. 6 накрая се поставя запетая и се добавя „или не е концесионер по предоставена концесия за добив на подземни богатства по чл. 2, ал. 1, т. 1-4 – само за подземните богатства по чл. 2, ал. 1, т. 8, открити в резултат на дейностите по добива на подземни богатства в границите на предоставената концесионна площ“.

2. В чл. 21:

а) в ал. 3 след думите „за проучване на подземни богатства“ се добавя „или по предоставена концесия за добив на подземни богатства по чл. 2, ал. 1, т. 1-4 – само за подземните богатства по чл. 2, ал. 1, т. 8, открити в резултат на дейностите по добива на подземни богатства в границите на предоставената концесионна площ“;

б) в ал. 4, изречение първо думите „титуляря на разрешение за търсене и проучване или за проучване“ се заменят с „лицата по чл. 20, ал. 5, т. 2 или т. 3“;

в) в ал. 5 след думите „от титулярите на разрешения“ се поставя запетая и се добавя „а за подземните богатства по чл. 2, ал. 1, т. 8 - от концесионерите по предоставени концесии за добив на подземни богатства по чл. 2, ал. 1, т. 1-4“;

г) в ал. 7 навсякъде думите „титуляря“ се заменят с „лицето по чл. 20, ал. 5, т. 2 или т. 3“;

д) в ал. 8, т. 2 думите „титуляря“ се заменят с „лицето по чл. 20, ал. 5, т. 2 или т. 3“.

3. В чл. 25 се създава ал. 6“

„(6) За прехвърляне на права и задължения по предоставена концесия за добив по право на основание чл. 39, ал. 2, т. 6 и чл. 57б се изисква съгласието на концесионера по предоставената концесия за добив на подземни богатства по чл. 2, ал. 1, т. 1-4, в границите на която е регистрирано находище на подземни богатства по чл. 2, ал. 1, т. 8, при спазване на условията и реда на ал. 1 и ал. 2, т. 2.“

4. В чл. 29:

а) в текста преди т. 1 думите „Титулярят на разрешение за търсене и проучване или за проучване“ се заменят с „Лицето по чл. 20, ал. 5, т. 2 или т. 3“;

б) в т. 1 накрая се добавя „или по предоставената му концесия за добив на подземни богатства по чл. 2, ал. 1, т. 1-4 – само за подземните богатства по чл. 2, ал. 1, т. 8“;

в) в ал. 4 думите „или минни отпадъци“ се заменят с „по чл. 2, ал. 1, т. 1-4“, а думите „на ал. 1, 2 или 3“ се заменят с „на чл. 39, ал. 2, т. 6“.

5. В чл. 39, ал. 2 се създава т. 6:

„6. по право на концесионер по предоставена концесия за добив на подземни богатства по чл. 2, ал. 1, т.1-4, който е получил удостоверение за направено търговско откритие – само за подземните богатства по чл. 2, ал. 1, т. 8, открити в резултат на дейностите по добива на подземни богатства в границите на предоставената концесионна площ.“

6. В част втора, глава втора, раздел III се създава чл. 57б:

„Чл. 57б. (1) За предоставяне на концесия за добив на подземни богатства по чл. 2, ал. 1, т. 8 по право на основание чл. 39, ал. 2, т. 6 се подава заявление до министъра на енергетиката, включително по електронен път, което съдържа информация за:

1. трите имена, съответно наименованието на кандидата, данните за контакт, включително електронен адрес, единен идентификационен код по чл. 23 от Закона за търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска

цел, БУЛСТАТ и/или друга идентифицираща информация в съответствие със законодателството на държавата, в която кандидатът е установен;

2. изпълнение на условията по чл. 39, ал. 2, т. 6, включително номер и дата на удостоверение за търговско откритие;

3. наименованието, местоположението и координатите на характерните гранични точки на концесионната площ;

4. информация относно начина и датата на плащане на таксата, дължима при подаване на заявление;

5. необходимата информация, изисквана по чл. 60 от Закона за водите за дълбоки хидрогеотермални ресурси;

6. изготвени от концесионера план за разработка на находището със съдържание съгласно чл. 54, ал. 2, т. 2 и финансово-икономическа обосновка;

7. декларациите по чл. 23, ал. 3 и документите по чл. 23а, че концесионерът притежава необходимите за извършване на добива финансови, технически и професионални възможности.

(3) Министърът на енергетиката извършва съгласуването по чл. 26, ал. 1, т. 1 и преценява целесъобразността и законосъобразността съобразно условията по чл. 56, ал. 1, т. 1 и 2 на предложението за предоставяне на концесия за добив, и внася в Министерския съвет мотивирано предложение за предоставяне на концесия, проект на решение на Министерския съвет и проект на договор за концесия.

(4) Министерският съвет приема решение за предоставяне на концесия по право на лицето, което е концесионер по предоставена концесия за добив на подземни богатства по чл. 2, ал. 1, т. 1-4 и което е определен за титуляр на удостоверение за търговско откритие на находище на подземни богатства по чл. 2, ал. 1, т. 8. Решението е със съдържанието по чл. 54а, ал. 3.

(5) Министърът на енергетиката и определеното за концесионер лице, сключват отделен договор за концесия в срок до три месеца от влизането в сила на решението по ал. 4.“

7. В § 1 от допълнителните разпоредби, в т. 19 след думите „за търсене и проучване или за проучване“ се добавя „или по предоставена концесия за добив на подземни богатства по чл. 2, ал. 1, т. 1-4 – само за подземните богатства по чл.

2, ал. 1, т. 8, открити в резултат на дейностите по добива на подземни богатства в границите на предоставената концесионна площ“.

9. Създава се § ..:

§.. В Закона за горите (обн., ДВ, бр. 19 от 2011 г.; изм., бр. 43 от 2011 г., бр. 38, 60, 82 и 102 от 2012 г., бр. 15, 27, 66 и 109 от 2013 г., бр. 28, 53, 61 и 98 от 2014 г., бр. 60, 79 и 100 от 2015 г., бр. 13, 15, 57, 61 и 95 от 2016 г., бр. 13, 58 и 103 от 2017 г., бр. 17, 77 и 83 от 2018 г., бр. 1 и 17 от 2019 г., бр. 21, 79 и 109 от 2020 г., бр. 21 от 2021 г., бр. 102 от 2022 г., бр. 11, 67, 102 и 106 от 2023 г., бр. 67 от 2024 г. и бр. 35 от 2025 г.), се правят следните допълнения:

1. В чл. 62, ал. 6 се създава т. 3:

„3. линейни енергийни обекти на операторите на преносни и разпределителни мрежи.“

2. В чл. 63, ал. 8 се създава изречение трето: „Договор не се сключва в случаите по чл. 62, ал. 6, т. 3, а сервитутните права се вписват от лицето, в чиято полза е учреден сервитутът, в службата по вписванията по местонахождение на имота, на основание влезлия в сила административен акт по ал. 4 и документи за извършени плащания на сумите по него.“

10. Създава се §…:

§….. Започналите и неприключили до влизането в сила на този закон административни производства за учредяване на сервитут върху поземлени имоти в горски територии – държавна и общинска собственост, за изграждане и/или обслужване на линейни енергийни обекти на операторите на преносни и разпределителни мрежи, се довършват по досегашния ред.

ВНОСИТЕЛИ:

Павела Мизова

Деян Добрев

МОТИВИ

В съществуващата законова норма на чл. 29, ал. 4 от Закона за енергетиката няма срок за изпълнение на задължението за заплащане на годишната лицензионна такса, което създава предпоставки за неточно изпълнение или за неизпълнение. С въвеждането на срок до края на март на съответната година се преодолява тази липса и се внася яснота за изпълнение на задължението.

Предложеното допълнение в чл. 73, ал. 4 от Закона за енергетиката е в съответствие с нормата на чл. 73, ал. 3 и чл. 74, ал. 2 от ЗЕ и изключва случаите, при които авариите или дълготрайния недостиг са настъпили по вина на съответните оператори.

Предложеното изменение в Закона за енергията от възобновяеми източници е свързано с изпълнение на констатации по постъпило през юни 2025 г. становище от Европейската комисия (ЕК) по отношение на доказателствата, представени от Република България по дело C-206/23, ЕК срещу Република България. В становището на ЕК се посочва, че с предложените промени в чл. 45, ал. 3 от проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за енергията от възобновяеми източници (ЗЕВИ), изискването на чл. 25, параграф 1, б. б) е спазено само по отношение на биогоривата, но не и по отношение на другите видове горива от биомаса.

В действащата разпоредба на чл. 45, ал. 3 от ЗЕВИ е предвидено биогоривата и техните производни да отговарят на критериите за устойчивост и критериите за намаление на емисиите на парникови газове. С предложените промяна в чл. 45, ал. 3 се предлага да бъдат спазвани критериите за устойчивост и критериите за намаление на емисиите на парникови газове и по отношение на биогаза за транспорта, течните горива от биомаса, газообразните и твърдите горива от биомаса и биогазът. С това предложение се адресира постъпилата констатация на ЕК.

В резултат на изменение и допълнение на Закона за подземните богатства

(обн. ДВ, бр. 86 от 2023 г.) е създадена нова група подземни богатства – дълбоки геотермални ресурси, като съответно процедурите по предоставяне на права за търсене и проучване и за проучване и на концесия за добив се прилагат и за тази нова група подземни богатства.

Предложеното изменение на ЗПБ се налага за прецизиране и доуреждане на нормативната база по отношение на условията и реда за предоставяне на права за дълбоки геотермални ресурси и по конкретно по отношение на въведения облекчен режим (чл. 29, ал. 4).

Съгласно чл. 29, ал. 4 от ЗПБ, в случай че в резултат на дейностите по търсене и проучване или проучване, или по концесия за добив на подземни богатства или минни отпадъци, титулярят на разрешението или концесионерът е открил находище на дълбоки геотермални ресурси, същият има право да получи концесия при условията на ал. 1, 2 или 3. Облекченият режим е по отношение на действащ концесионер по предоставена концесия. По отношение на титуляря на разрешение за търсене и проучване или за проучване процедурата е стандартна.

Концесионер по предоставена концесия за добив на подземни богатства, има право по силата на закона и сключения договор да извършва всички необходими дейности, свързани с добива, включително допроучване в границите на находището, складиране, преработка, транспорт и продажба на видовете подземни богатства, за които е предоставена концесията (чл. 34, т. 3 от ЗПБ).

Възможно е в процеса на добива или в процеса на експлоатационно проучване, да бъде открито находище на дълбоки геотермални ресурси. При откриването му, концесионерът по силата на чл. 29, ал. 4 от ЗПБ има право да заяви регистрирането на находище на дълбоки геотермални ресурси, съответно издаване на Удостоверение за направеното търговско откритие и да получи концесия за добив по право за тази група подземни богатства. Тук възниква проблемът, че концесионерът няма права на заявител на търговско откритие, а именно:

Съгласно чл. 29, ал. 1 от ЗПБ титулярят на разрешение за търсене и проучване или за проучване се определя пряко за концесионер за добив на открито находище при следните условия:

1. да е заявил по реда на чл. 21, ал. 3 и 5 откритие на находище на

подземни богатства в срока и границите на площта по предоставеното му разрешение;

2. да е получил удостоверение за направено търговско откритие на находище по реда на чл. 21, ал. 7;

3. да е подал писмено заявление за концесия до министъра на енергетиката в срок до 6 месеца след получаване на удостоверение за регистрираното търговско откритие.

„Търговско откритие“ по смисъла на §1, т. 19 от ДР към ЗПБ е находище на подземни богатства, открити и регистрирани в резултат на дейности по разрешение за търсене и проучване или за проучване, на място и в момент, когато тяхната разработка, добивът и/или преработката на полезни изкопаеми или геотермални ресурси от тях са икономически изгодни, екологосъобразни и имат търговска стойност по актуални пазарни критерии.

Съгласно чл. 21, ал. 3 от ЗПБ търговското откритие е резултат от дейности по разрешение за търсене и проучване или за проучване на подземни богатства, като поражда права за концесия.

Съгласно ЗПБ единственият, който има право да подаде заявление за регистрация на търговско откритие е титулярят по предоставено разрешение за търсене и проучване или проучване на подземни богатства, но не и концесионера.

Това лишава от правото концесионер по предоставена концесия за добив да подаде заявление за регистрация на търговско откритие, което води от своя страна до невъзможност за изпълнението на условията на чл. 29, ал. 1 от ЗПБ.

Така на практика не може да се приложи т.нар. облекчен режим за предоставяне на права за дълбоки геотермални ресурси, предвиден с разпоредбата на чл. 29, ал. 4 от ЗПБ.

С предложените промени в ЗПБ се предвижда право да заяви търговско откритие да има и концесионер по предоставена концесия за добив на подземни богатства по чл. 2, ал. 1, т. 4-7 - само за подземните богатства по чл. 2, ал. 1, т. 8 (дълбоки геотермални ресурси), открити в резултат на дейностите по добива на подземни богатства в границите на предоставената концесионна площ. Ограничен е кръга концесионери, които имат тези права, като са изключени

концесионерите по предоставени концесии за добив на подземни богатства по чл. 2, ал. 1, т. 5-7 – строителни материали, скалнооблицовъчни материали и минни отпадъци. Ограничението произтича от принципа на разработване на този тип находища.

В тази връзка са измененията и допълненията на чл. 20, чл. 21, чл. 29 и §1, т. 19 от Допълнителните разпоредби на ЗПБ.

Тъй като при откриването на дълбоки геотермални ресурси от концесионера по предоставена вече концесия, правото за предоставяне на новата концесия за дълбоките геотермални ресурси принадлежи на самия концесионер, е предвиден и облекчен режим при предоставянето на новата концесия с въвеждането на чл. 57б от ЗПБ. Облекченият режим е по отношение на доказване на финансовите, техническите и професионалните възможности по чл. 23а от ЗПБ от лицето, което веднъж вече е определено за концесионер, като вместо доказателства се изисква декларирането на същите.

Във връзка с възможността, предвидена с чл. 25 от ЗПБ да се прехвърлят права и задължения по предоставени концесии и предвид обстоятелството, че новата концесия ще бъде в границите на вече предоставената такава за добив на подземни богатства по чл. 2, ал. 1, т. 1-4, е предвидено условие за прехвърляне на права и задължения по предоставена концесия за дълбоки геотермални ресурси, а именно да се изисква съгласието на концесионера по предоставената концесия за добив на подземни богатства по чл. 2, ал. 1, т. 1-4, в границите на която е регистрирано находище на подземни богатства по чл. 2, ал. 1, т. 8. В тази връзка е направено допълнение на чл. 25 от ЗПБ.

Прави се предложение да се отмени ал. 3 на § 26 от Преходните и заключителни разпоредби към ЗЕ (обн., ДВ, бр. 107 от 9.12.2003 г.), създаваща задължение за вписване на сервитутните права, възникнали по силата на отменения Закон за енергетиката и енергийната ефективност (ЗКЕЕ), в службата по вписванията и в имотния регистър по местонахождението на служещия поземлен имот. Предложението е съобразено с въведения с разпоредбите на Глава четвърта на Закона за кадастъра и имотния регистър (ЗКИР) ред за осигуряване на публичност на информацията за местоположението, собствеността на енергийните обекти, както и на границите на съответните

сервитутни права, независимо дали същите са възникнали по силата на отменения ЗКЕЕ или са новоучредени. Условията и редът за създаване и поддържане на специализираните карти и регистър на енергийните обекти и съоръжения, собственост на операторите на електропреносната и на електроразпределителните мрежи, както и на хидротехнически съоръжения за производство на електрическа енергия, се уреждат в издаден в изпълнение на § 23, ал. 1 от Преходните и заключителни разпоредби към Закона за изменение и допълнение на ЗКИР (обн., ДВ, бр. 41 от 2019 г., в сила от 22.08.2019 г.) подзаконов нормативен акт, а именно Наредба № Е-РД-04-3 от 23 май 2024 г. на министъра на енергетиката и министъра на регионалното развитие и благоустройството.

ВНОСИТЕЛИ: